

თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია
სადოქტორო პროგრამა: საშემსრულებლო ხელოვნება
სპეციალობა: სოლო ფორტეპიანო
მისაღები გამოცდების მოთხოვნები

I. სპეციალობა

სოლო პროგრამა - 60 წთ.:

- ა) ბახის პოლიფონიური ნაწარმოები ფუგით;
- ბ) კლასიკური სონატა;
- გ) რომანტიზმი (თავისუფალი, დიდი ფორმის ნაწარმოები);
- დ) XX-XXI სს. საფორტეპიანო ნაწარმოები არაპრეპარირებული ინსტრუმენტისათვის;

კომისიას უფლება აქვს საჭიროების შემთხვევაში პრეტენდენტთან შეათანხმოს პროგრამის შეკვეცა.

II. სპეციალობის მომიჯნავე დისციპლინები

1. **წერითი გამოცდა** - სამი საკითხი: 1- მუსიკის ისტორიიდან, 1 - მუსიკის თეორიიდან, 1 - პიანოზიმის ისტორიიდან. (იხ. დანართი).
2. **მომავალი სადისერტაციო ნაშრომის გაფართოებული გეგმის დაცვა** (მოცულობა დაახლოებით 5-6 გვერდი) - ნაშრომის გაფართოებული გეგმა უნდა ეხებოდეს საშემსრულებლო ხელოვნების თეორიის, ისტორიის, მეთოდის ან ინტერპრეტაციის საკითხებს. წარმოდგენილ გეგმაში უნდა აისახოს სამომავლო საშემსრულებლო დისერტაციის გეგმა, სადისერტაციო თემის დასაბუთებით, პრობლემის აღწერით, კვლევის მიზნებისა და ამოცანების ჩამოყალიბებით.
3. **ნაწარმოების საშემსრულებლო ანალიზი** - (იხ. დანართი)
 - საშემსრულებლო გეგმის ჩამოყალიბება;
 - ნაწარმოებში, ლოგიკური გააზრების შედეგად დრამატურგიული კონცეფციის ჩამოყალიბება;
 - ავტორისეული აღნიშვნების, გრაფიკული ტექსტის ზუსტი გააზრება;
 - ფრაზირება, ინტონაცია, არტიკულაცია, დინამიური ნიშნები, პედალიზაცია, აპლიკატურა;
 - მუსიკალური ფორმის გამთლიანება ნაწარმოების ძირითად იდეასთან შესაბამისობაში;
 - ავტორის მიერ მითითებული ტემპის, რიტმის, აგოგიკური აღნიშვნების გათავისება;
 - კომპოზიტორის ეპოქისა და სტილის ადეკვატური შეცნობა;
 - კომპოზიტორის ეპოქის სტილის შესატყვისი “პიანოსა” და “ფორტეს” ფლობა;
 - ნაწარმოებში ტექნიკურ სირთულეებზე მუშაობა;
 - მუსიკალური აზრიდან გამომდინარე ემოციის თვითკონტროლი;

III. უცხო ენა (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, იტალიური, რუსული).

დანართი

საკითხები სპეციალობის მომიჯნავე დისციპლინებიდან

მუსიკის ისტორია

1. ფორტეპიანოს შექმნისა და ევოლუციის ისტორია;
2. ბაროკოს ეპოქის საკლავირო მუსიკა;
3. ი.ს. ბახი. საკლავირო შემოქმედება „კარგად ტემპერირებული კლავირის მაგალითზე“;
4. ი. ჰაიდნის საფ-ნო შემოქმედება ვენის კლასიკური სკოლის პრინციპების კონტექსტში;
5. ვ.ა. მოცარტის საკომპოზიტორო სტილის თავისებურებები და საფ-ნო შემოქმედება;
6. სტილური ევოლუციის პრობლემა ლ.ვ. ბეთჰოვენის საფ-ნო შემოქმედებაში;
7. ფ. შუბერტის და კ. ვებერის საფ-ნო შემოქმედება მუსიკალური რომანტიზმის კონტექსტში;
8. რ. შუმანის საფ-ნო ნაწარმოებები და მათი სტილისტური თავისებურებები;
9. ფ. შოპენის საკომპოზიტორო სტილი; საფ-ნო შემოქმედება მისი პიანიზმის კონტექსტში;
10. ი. ბრამსის საფ-ნო შემოქმედება მისი საკომპოზიტორო სტილის კონტექსტში;
11. ფ.ლისტის საკომპოზიტორო სტილი; საფ-ნო შემოქმედება მისი პიანიზმის კონტექსტში;
12. პ. ჩაიკოვსკის საფ-ნო შემოქმედება მისი საკომპოზიტორო სტილის კონტექსტში;
13. მ. მუსორგსკის საკომპოზიტორო სტილი და “სურათები გამოფენიდან”;
14. ს. რახმანინოვის საკომპოზიტორო სტილი; საფ-ნო შემოქმედება მისი პიანიზმის კონტექსტში;
15. ა. სკრიაბინის საფ-ნო შემოქმედება საკომპოზიტორო სტილის კონტექსტში;
16. XX ს. I ნახევრის საფ-ნო მუსიკა და მისი თვალსაჩინო წარმომადგენლები (შონბერგისა და ბერგის მაგალითზე);
17. კ. დებიუსის საფ-ნო შემოქმედება მისი საკომპოზიტორო სტილის კონტექსტში;
18. მ. რაველის საფ-ნო შემოქმედება მისი საკომპოზიტორო სტილის კონტექსტში;
19. ს. პროკოფიევი საფ-ნო შემოქმედება მისი საკომპოზიტორო სტილის კონტექსტში;
20. დ. შოსტაკოვიჩის საფ-ნო შემოქმედება მისი საკომპოზიტორო სტილის კონტექსტში;
21. ო. მესიანის საფ-ნო შემოქმედება;
22. ქართული საფორტეპიანო მუსიკა

მუსიკის თეორია

1. მოდალური სისტემა;
2. მაჟორულ-მინორული სისტემა;
3. XX ს. ჰარმონია (ქრომატიული სისტემა, ნეომოდლობა);
4. შინაარსი და ფორმა მუსიკაში;
5. ჟანრი და სტილი მუსიკაში;
6. მუსიკალური გამომსახველობის ხერხები;
7. მარტივი ფორმები;
8. რთული სამნაწილიანი ფორმა;
9. რონდო და რონდოსებური ფორმები;
10. ვარიციული ფორმა;
11. სონატური ფორმა და მისი ევოლუცია;
12. ინსტრუმენტული მუსიკის ციკლური ფორმები;
13. თავისუფალი და შერეული ფორმები;
14. ბაროკოს ეპოქის მუსიკალური ფორმები;
15. XX ს. ძირითადი ფორმების მოკლე დახასიათება;
16. პოლიფონიური ფაქტურის სახეები;
17. კონტრაპუნქტის თეორია;
18. იმიტაციის თეორია;
19. ფუგის თეორია;
20. ბაროკოს ეპოქის პოლიფონიური ფორმებისა და ჟანრების დახასიათება;
21. ვენის კლასიკოსების პოლიფონია;
22. კომპოზიტორ-რომანტიკოსების პოლიფონია;
23. პოლიფონიური ფორმები XX ს. მუსიკაში;

პიანიზმის ისტორია

1. პიანისტების: ვ. ჰოროვიცისა და გულდის შემსრულებლობის შედარებითი ანალიზი;
2. პიანისტების: ა. რუბინშტეინისა და მიქელანჯელის შემსრულებლობის შედარებითი ანალიზი;
3. პიანისტების: ე. გილელსისა და ს. რიხტერის შემსრულებლობის შედარებითი ანალიზი;

რეკომენდებული ლიტერატურა

- არუთინოვი-ჯინჭარაძე დ., ნადარეიშვილი მ. მუსიკალური ნაწარმოების ანალიზი. ლექციები. თ.ს.კ. თბილისი, 2004.
- მუსიკალური ლექსიკონი. შემადგენლები: ა. ყიფშიძე, გ. ჩხიკვაძე. – თბილისი, 1971;
- ჟვანია ნ. ფორტეპიანო და პიანისტ-შემსრულებელი (წარსული, აწმყო და მომავალი). ბროშურა. თ.ს.კ. თბილისი 2006.
- ჟვანია ნ. თანამედროვე საფორტეპიანო შემსრულებლობა ზოგადკულტურულ კონტექსტში. თბ., 2010.
- ჟღენტი ი. ლექციები ჰარმონიაში. თსკ., თბ., 2005წ.
- გუდიაშვილი ნ. პოლიფონია. მკაცრი სტილი. თბ., 1986წ.
- პოლიფონიის ისტორიიდან ლექციები. თბ. 2007წ.
- ჩიმაკაძე ა. პოლიფონია. თბ., 1983წ.
- შალვა მშველიძე. საკრავთმცოდნეობა. თბ., 1965 წ.
- ბოლაშვილი ქ. XX საუკუნის მუსიკის ისტორია. ლექციები. თბილისი 2011
- გალაცკაია ვ. საზღვარგარეთის ქვეყნების მუსიკალური ლიტერატურა, თბ. 1982
- ლევიკი, ი. საზღვარგარეთის ქვეყნების მუსიკალური ლიტერატურა, თბ, 1973
- ლევიკი, ი. საზღვარგარეთის ქვეყნების მუსიკალური ლიტერატურა, თბ,1976
- დრუსკინი მ. საზღვარგარეთის ქვეყნების მუსიკის ისტორია, თბ. 1976
- კონენი ვ. საზღვარგარეთის ქვეყნების მუსიკის ისტორია, თბ. 1974
- როზენშილდი ვ. საზღვარგარეთის მუსიკის ისტორია. თბ.,2001.
- საზღვარგარეთის ქვეყნების მუსიკის ისტორია, (რედ. ნესტიევი ი.)(თარგმანი იხ.თბ. კონსერვატორიის ბიბლიოთეკა);
- XX საუკუნის მუსიკა, ნარკვევები,ნაწ,1 (1890-1917), თბ., 1990
- ქუთათელაძე რ. დასავლეთ ევროპის მუსიკის ისტორია ვენის კლასიკური სკოლა. გლუკი. ჰაიდნი – თბ., 2004.
- ქუთათელაძე რ. დასავლეთ ევროპის მუსიკის ისტორია ვენის კლასიკური სკოლა. მოცარტი. თბ. 2003.
- კელდიში ი.–რუსული მუსიკის ისტორია, თბ.
- ქართული მუსიკის ისტორია, (რედ. გ.ტორაძე), თბ. 1990
- XX საუკუნის 20-50 წლების ქართული მუსიკის ისტორიის ნარკვევები, თბილისის სახ. კონსერვატორიის სამეცნიერო შრომების კრებული; თბილისი, 1998.
- მე-20 საუკუნის 60-90-იანი წლების ქართული მუსიკის ისტორიის ნარკვევები, თბილისის სახ. კონსერვატო რიის სამეცნიერო შრომების კრებული; 2004 წ
- Аберт Г. В.А. Моцарт. Часть первая. Книга 1 – М. 1987. Часть первая, Книга 2- М. 1988. Часть вторая. Книга 1. – М. 1983. Часть вторая. Книга 2. – М. 1990.
- Алексеев А. История фортепианного искусства. Часть 1- 2; 3. Москва, 1988, 1982
- Асафьев Б. Музыка XX века. . – Ленинград, 1982.
- Выдающиеся пианисты-педагоги о фортепианном искусстве. Сб. статей. Сост. С. Хентова. – Москва - Ленинград, 1966.

- Гаккель Л. Фортепианная музыка XX века: Очерки. — Л.: Советский композитор, 1990.
- Друскин М. Клавирная музыка. – Ленинград, 1960.
- Друскин М. О западноевропейской музыке XX века. - Москва, 1973.
- История западноевропейской музыки вып. VI, (ред. Смирнов) М. 2001г. (начало и середина XX века)
- История зарубежной музыки XX век, М. 2007г.
- Кандинский В. История русской музыки. XIX век, II половина. - Москва, 1979.
- Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века. - Москва, 1976.
- Левик Б. История западноевропейской литературы. - Москва, 1979.
- Левик Б. История западноевропейской музыки. XVIII век, II половина - Москва, 1966.
- Левин И. Основные принципы игры на фортепиано. - Москва, 1978.
- Ливанова Т. Проблема стиля в музыке XVII века. Ренессанс. Барокко. Классицизм/Проблемы стилей в западноевропейском искусстве XVI- XVII веков/ М.1966.
- Мессиян О. Техника моего музыкального языка. - Москва, 1995.
- Мильштейн Я. Хорошо темперированный клавир И. С. Баха и особенности его исполнения, М., 1968;
- Мильштейн Я. Советы Шопена пианистам.
- Музыкальная энциклопедия 1-6, Москва, 1973-1982
- Орджоникидзе Г. Фортепианные сонаты С.Прокофьева. М., 1962
- Протопопов В. Сонатная форма в поздних произведениях Бетховена. Сб. статей. «Бетховен». - Москва, 1971.
- Савшинский С. Пианист и его работа. - Ленинград, 1961.
- С. Е. Фейнберг. Пианист, композитор, исследователь.- Москва, 1984. Сб. статей. Сост. И. Лихачёва
- Швейцер А. Иоганн Себастьян Бах. – М. 1965.
- Фейнберг С. Пианизм как искусство. - Москва, 1965.
- Ходжава Р. Иоганнес Брамс и его фортепианная соната фа минор (методическое пособие). - Тбилиси, 1988.
- Кузнецов И. Теоретические основы полифонии XX века. М., 1994
- Мазель Л. Строение музыкальных произведений. М., 1960, 1986
- Цукерман В. Лист. Соната си минор. 1984 г. Москва
- Бейшлаг А. Орнаментика в музыке. Издательство «музыка» 1978г. Москва
- Алексеев. История фортепианного искусства. Москва 1962г.
- Мильштейн. Советы молодым пианистам. Москва 1967г.

საშემსრულებლო ანალიზისთვის შერჩეული ნაწარმოებები

1. ბახი. ქრომატიული ფანტაზია და ფუგა;
2. ბახი. პარტიტა № 6 მი-მინორი
3. ჰაიდნი. სონატა მი ბემოლ მაჟორი (დიდი);
4. მოცარტი. ფანტაზია და სონატა დო მინორი;
5. ბეთჰოვენი. სონატა № 28, ლა მაჟორი, თხზ. 101;
6. ბეთჰოვენი. სონატა № 30, მი მაჟორი, თხზ. 109;
7. ბეთჰოვენი. სონატა № 31, ლა ბემოლ მაჟორი, თხზ. 110;
8. ბეთჰოვენი. სონატა № 32, დო მინორი, თხზ. 11;
9. შუბერტი. სონატა ლა მინორი, თხზ. 42, D – 845;
10. შუბერტი. სონატა დო მინორი, D – 958;
11. შუბერტი. სონატა სი ბემოლ მაჟორი, D – 960;
12. შუბერტი. ფანტაზია დო მაჟორი « WANDERER » თხზ. 15;
13. შუმანი. სონატა № 1 ფა დიეზ მინორი, თხზ. 11;
14. შუმანი. სიმფონიური ეტიუდები, თხზ. 13;
15. შუმანი. კრეისლერიანა, თხზ. 16;
16. ლისტი. სონატა სი-მინორი;
17. ბრამსი. სონატა № 1 დო მაჟორი, თხზ. 1;
18. ბრამსი. სონატა № 3 ფა მინორი, თხზ. 5;
19. რაველი. "ლამის ზმანებანი";
20. სტრავინსკი. "პეტრუშკა";
21. პროკოფიევი. სონატა № 6, ლა მაჟორი, თხზ. 82;
22. პროკოფიევი. სონატა № 7 სი ბემოლ მაჟორი, თხზ. 84;
23. შოპენი. სონატა № 2 სი ბემოლ მინორი, თხზ. 35;
24. შოპენი. სონატა № 3 სი მინორი, თხზ. 58;
25. შოპენი. ოთხი ბალადა, თხზ. 60.

უცხო ქვეყნის მოქალაქეებისთვის უცვლელი დარჩეს: 1) მისაღები გამოცდების მოთხოვნები სპეციალობაში;

მომიჯნავე დისციპლინებიდან: 1). წერიტი გამოცდა ჩატარდეს კოლოკვიუმის ფორმით;
2). ამოღებულ იქნას „ ნაწარმოების საშემსრულებლო ანალიზი“.